Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 19. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 25-го СІЧНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, JANUARY 25, 1980 No. 19. VOL. LXXXVII.

ЗСА ГОТОВІ ЗАСТОСУВАТИ ВІЙСЬКОВУ СИЛУ НА ВИПАДОК СОВЄТСЬКОГО НАПАДУ НА ОБШИР ПЕРСЬКОЇ ЗАТОКИ, — ЗАЯВЛЯЄ ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР У ПОСЛАННІ ПРО СТАН УНІЇ, ЗАКЛИКАЮЧИ ДО ЗАГАЛЬНОГО СКРІПЛЕННЯ МІЛІТАРНОЇ СИЛИ АМЕРИКИ

Президент Джіммі Картер

Вашінґтон. — Будь-яку спробу з боку Совєтського Союзу здобути контролю над обширом Перської затоки уряд ЗСА вважатиме як загрозу для підставових інтересів ЗСА і тому Америка застосує всі можливі засоби, щоб зліквідувати цю загрозу, включно з військовою силою, якщо цього буде потрібно, — заявив президент Джіммі Картер у своїм третім посланні про Стан Унії, що його виголосив у середу, 23-го січня, на спільній сесії обох Палат Конгресу і яке передавали радіо і телевізійні станції.

Хоча у своєму посланні Президент видвигав багато різних питань, як внутрішнього так і міжнародного характеру, то, як вказують коментатори, нова „Доктрина Картера" відносно безпеки обширу, який преважливий своїми багатими покладами нафти і своїм стратегічним положенням, як рівнож загроза з боку постійно зростаючої мілітарної сили Совєтського Союзу і потреба протиставитися цій загрозі скріпленням американської оборонної спроможности — це домінуючі частини цього послання про Стан Унії. Президент підкреслював, що зробить все можливе, щоб ЗСА залишилися найсильнішою мілітарною потугою, щоб запевнити світовий мир.

Повертаючись кількакратно до інвазії Совєтського Союзу в Афганістані, президент Картер таврував Москву за цю агресійну діяльність, перестерігав совєтських лідерів, щоб не наважувалися поширювати цю агресію проти інших країн того обширу, наприклад проти Ірану чи Пакистану, підтвердив, що ЗСА продовжуватимуть застосовувати торговельні та інші санкції проти СССР у зв'язку з нападом на Афганістан, як теж заявив, що якщо Москва не відтягне своїх військ з Афганістану, то уряд ЗСА та американський нарід противитимуться участі американських

(Закінчення на стор. 3)

ПОРІВНЯННЯ ТВОРІВ Т. ШЕВЧЕНКА І АНТОНІЯ ДЕ КАСТРО АЛЬВЕСА БУДЕ ТЕМОЮ ВИСТУПІВ ПИСЬМЕННИЦІ ВІРИ ВОВК

Під час відвідин у редакції „Свободи". Сидять (зліва): Голова СУА Іванна Рожанковська, проф. Віра Вовк і редактор „Нашого Життя" Уляна Любович. Стоїть ред. Євген Федоренко

Джерзі Сити, Н. Дж. (є.ф.) — У п'ятницю, 1 січня ц. р., Головну Канцелярію УНСоюзу й редакцію „Свободи" відвідала відома українська письменниця Віра Вовк (Селянська) в товаристві голови Головної Управи Союзу Українок Америки мгр Іванни Рожанковської й редактора журналу „Наше Життя" Уляни Любович.

Проф. Віра Вовк народжена в Бориславі, дитинство провела на Гуцульщині. Вчилася в гімназіях Львова і Дрездену. Університетські студії продовжувала в Тюбінґені, Мюнхені Ню Йорку, закінчивши їх званням доктора з германістики в Католицькому університеті в Ріо-де-Жанейро, де від 1952 року навчає в університеті св. Уршули порівняльне літературознавство і поетику.

Гостя з Ріо-де-Жанейро вперше відвідала нову Будівлю УНСоюзу, оглянула всі приміщення так Головного Уряду, як і Видавництва „Свобода". В розмові з редакторами „Свободи" д-р Віра Вовк підкреслила, що „одинокий часопис „Свобода" об'єднує всіх українців, незалежно від їхнього релігійного чи політичного переконання".

До ЗСА приїхала д-р Віра Вовк на запрошення Українського Наукового Інституту Гарвардського університету (УНІГУ) та Союзу Українок Америки. В УНІГУ проф. В. Вовк доповідатиме 14-го лютого на тему „Зустріч ідей в творах Т. Шевченка і Антонія де Кастро Альвеса", але вона раніше виступить зі своєю доповіддю в Чікаго 25-го січня, в Детройті — 26-го січня, в Боффало — 27-го січня, в Торонто — 2-го лютого, в Рочестері — 3-го лютого, в Ню Йорку — 8-го лютого та в Філядельфії — 10-го лютого. Виступи в інших місцевостях будуть подані пізніше. Поїздки і виступи української письменниці й науковця влаштовують Округи і Відділи СУА. В Ню Йорку зустріч з проф. В. Вовк влаштовують Об'єднання Українських Письменників „Слово", Літературно-Мистецький Клюб і журнал „Наше Життя". Метою її виступів — викликати „дискусію про високий жанр культури" як, наприклад, симфонічна оркестра, театр тощо.

Д-р Віра Вовк відома серед українців як поетеса (авторка біля десяти окре-

(Закінчення на стор. 3)

Виклади Історії України в Центрально-Стейтовому коледжі Коннектикату

Ню Бритен, Конн. — Починаючи з 28-го січня 1980 року, відбуватиметься однисеместровий виклад Історії України в Центрально-Стейтовому коледжі Коннектикат, Ню Бритен, Конн. Курс включатиме огляд політичної, економічної, соціальної і культурної проблематики України від часів Київської Русі досьогодні. Головна увага одначе, концентруватиметься на XX сторіччі: Україна як предмет міжнародної боротьби; її поділ між сусідніми державами; об'єднання під комуністичним режимом; членство в ОН; ліквідація українських церков; нищення української інтелігенції і культурного життя; національні меншини в Україні; дисидентський рух; українці в Америці й діяспорі.

Виклади провадитиме д-р Михайло Воскобійник, професор історії Східної Европи й координатор совєтських і східньоевропейських студій в цьому коледжі.

Виклади відбуватимуться у понеділки, від 7-ої год. вечора до 9:40. Кредити з цього коледжу можуть бути переведені до інших коледжів й університетів. Дальші інформації про курс і вписи можна отримати, звертаючись на число телефону: 827-7422.

Закінчилась збірка на УНФонд

З Канцелярії УККА повідомляють, що в п'ятницю, 19-го січня ц.р., успішно закінчено збірку пожертв до УНФонду. Збірка дала більше чим $150,000, тобто перевищила суму передбачену в бюджеті. Докладні дані про висліди збірки по місцевостях будуть подані в пресі за кілька днів.

Стан здоров'я Тіта стабілізується

Београд, Югославія. — Пресові агентства інформують, що президент Югославії Йозеф Броз Тіто, який недавно мусів піддатися складній операції ампутації лівої ноги, щоб запобігти поширенні гангрени і погіршенню загального стану здоров'я, повільно приходить до себе. В офіційному бюлетені після операції повідомляється, що операція була вдала і що пацієнт почувається добре. Це повідомлення дещо зменшило внутрішнє напруження, яке існувало перед тим, коли лікарі-спеціялісти були висловили турботу про стан здоров'я югославського президента.

Партійні кадри в Югославії і велика частина югославського населення, що ось вже 35 років живуть в тоталітарній державі з комуністичною системою під керівництвом Тіта, слідкували за офіційними повідомленнями може не так тому, що вони симпатизують з Тітом, але у побоюванні, що його смерть може принести далекойдучі зміни в країні, включно із совєтською інтервенцією, якщо для цього трапиться нагода.

Політичні спостерігачі і коментатори, натякаючи на такі можливості писали, що не тільки у східньоевропейських країнах помічали пересування війська, але також Югославія поробила цілий ряд заходів у справі оборони країни, збільшуючи рівночасно свою військову готовість, головно у прикордонних полосах. Військо, — кажуть кореспонденти, — розмістилось також біля великих летовищ, пояснюючи це зимовими маневрами. Були відкликані також дальші відпустки для 500,000 югославських резервістів, які одержали повідомлення від уряду бути готовими на поклик до війська. Минулої п'ятниці, 18-го січня, Політбюро югославської Комуністичної партії і Президії так званої президентської Ради, відбули спішні спільні наради, опісля закликаючи югославське населення до єдности і чуйности на усіх відтинках життя. Крім того, комуністичні клітини дістали зарядження зголошувати до центральї випадки поширювання поголосок і заангажовання у подозрілій активності одиниць чи окремих груп.

У ЛІВІНҐСТОНІ ПОМЕР БЛ. П. ПРОФ. ТЕОДОР ЦАР

Лівінгстон, Н. Дж. — У четвер, 24-го січня 1980 р. тут у ранніх годинах помер у шпиталі Сейнт Барнабас по довшій важкій недузі бл. п. проф. Теодор Цар, колишній гімназійний учитель в Холмі. Покійний народився 1-го жовтня 1908 року в Підберізцях біля Львова. Залишив дружину Ольгу, дочку Рому з мужем інж. Б. Федасюком, братанка Т. Цара з родиною, трьох шваґрів, а саме о. Богдана, мгра Стаха і мгр Ярослава Железівських, та дальшу родину в Україні і ЗСА.

Панахида — в п'ятницю, 25-го січня, в похоронному заведенні Литвин і Литвин при Спрінгфілд евеню в Нюарку, а похорон у суботу на українському православному цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку.

ЛАРИСА МАГУН-ГУРИН ВИСТУПИТЬ НА ПРИВІТАННІ КАРАВАНСЬКИХ

Ню Йорк, Н. Й. — Організатори першої загальної зустрічі української громади Ню Йорку з Караванськими інформують, що у привітанні, разом з Ансамблем Школи Кобзарського Мистецтва, виступить також співачка-солістка сопран Лариса Магун-Гурин. Зустріч, як відомо, відбудеться у суботу, 26-го січня ц.р., о год. 5-ій по полудні в Стайвесен гайскул.

КАРАВАНСЬКІ ІНФОРМУЮТЬ ПРО СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ, ЗАКЛИКАЮТЬ ДО ПОСИЛЕННЯ ОБОРОНИ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

ПРЕДСТАВНИКИ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ ЗУСТРІНУЛИСЯ З КАРАВАНСЬКИМИ

Ню Йорк, Н. Й. (В.Д.—УККА). — У понеділок, 21-го січня ц. р. у конференційній залі УККА та за ініціятивою цієї установи, відбулася перша пресова конференція для представників українських часописів колишніх українських політв'язнів — Святослава Караванського, визначного українського письменника та поета, і його дружини Ніни Строкатої-Караванської, мікробіолога, які разом відбули 34 роки ув'язнення у совєтських тюрмах і концтаборах. Як відомо, обоє Караванські виемігрували з СССР понад місяць тому та одержали американські візи на постійне поселення у ЗСА.

Конференцію відкрив мгр Іван Базарко, адм. директор УККА, вступне слово виголосив Володимир Мазур, теперішній екзекутивний віцепрезидент УККА, а проводив нею д-р Володимир Душник, редактор „Українського Квартальника" та член Екзекутиви УККА.

На вступі п-ні Ніна Караванська відчитала коротку заяву в своїм та свого мужа імені, в якій обоє новоприбулі українські патріоти підтвердили нову хвилю геноциду українців-інодумців в Україні та подали ряд пропозицій, тобто яка повинна проявитися діяльність українців в діяспорі в напрямі допомоги поневоленому українському народові (текст їхньої заяви друкується на іншому місці нашого часопису. — Редакція).

В точці запитів і відповідей, 16 учасників ставили

Караванські під час зустрічі в УІА в неділю 20-го січня. Стоять (зліва): мгр Іван Базарко, адміністративний директор УККА, п-ні Уляна Дячук, головний касир УНС і касир УККА, Святослав Караванський, Ніна Строката-Караванська і д-р Володимир Душник, редактор „Українського Квартальника".

Світлив Р. Голіят

питання найновішим приїжджим з України, на які Караванські давали дуже обширні і вичерпні відповіді.

У запитах порушувано такі проблеми, як: відгук в Україні на святкування 22-го Січня у діяспорі, ступені та натуга московсько-комуністичної опресії в Україні, характер т. зв. „української радянської держави", заява ген. Петра Григоренка, щодо його співпраці з журналом „Континент", характер руху українського спротиву в Україні, опозиція проти чужого режиму чи боротьба за визволення України; справа зросійщуваного українського правопису, „льояльність" до совєтської влади колишніх політв'язнів, доля дітей українських політв'язнів, основи Української Гельсінкської групи та її компетенції; доля українських жінок-політв'язнів, методи та „легальні" основи політичних репресій в Україні, положення християнських Церков в Україні, чому Українська Гельсінкська група спирається у своїй діяльності на закони і конституцію СССР, та політичне обличчя Української Гельсінкської групи; фермент серед студентської молоді, причини атак на Закордонне Представництво Української Гельсінкської групи у вільному світі, число і процент українських політв'язнів у СССР тощо.

Реасумуючі дуже вичерпні відповіді обох Караванських можна сказати, що: Українська ССР не є суве-

Під час пресової конференції в УККА. Стоять (зліва): мгр І. Базарко, Н. Караванська, Надія Світлична і С. Караванський.

ренною державою українського народу, а тільки експозитурою та адміністративним відділом центрального уряду СССР у Москві; на Україні веде національний геноцид комуністичний режим, в руках якого є всі засоби масової інформації; Українська Гельсінкська група не є якоюсь ідеологічною партією, а згуртуванням різних людей, які мають відвагу критикувати режим за нищення української культури шляхом русифікації, переселенням та колонізацією українських земель неукраїнським елементом; хоча репресії в Україні є дуже суворі, то все ж таки ця Група посилюється новими членами і тому коло діяльности цієї групи поширюється; українська громадськість у діяспорі допомагає дуже багато своїми протестами і тому координація таких оборонних дій — безсумніву є дуже корисна для правозахисного руху в Україні.

(Закінчення на стор. 3)

НІНА І СВЯТОСЛАВ КАРАВАНСЬКІ ВІДВІДАЛИ УНСОЮЗ І В—ВО „СВОБОДА"

Під час відвідин УНС і „Свободи". Редактор-емерит Антін Драган (зліва) показує С. і Н. Караванським річники „Свободи". Стоять ред. Василь Тершаковець і головний секретар УНС Володимир Сохан.

Світлив Ігор Дляболга

Джерзі Сити, Н. Дж. (з.с.). — Святослав Караванський і його дружина Ніна Строката-Караванська, відомі члени українського правозахисного руху, які минулого грудня прибули на Захід після довгих років ув'язнення в совєтських концтаборах, закінчили в понеділок, 21-го січня, свою першу і багату на враження зустріч з представниками української громади метрополітального Ню Йорку — Ню Джерзі відвідинами УН Союзу і В-ва „Свобода" та обширними розмовами з екзекутивними урядовцями та членами редакцій щоденника „Свобода" і „Українського Тижневика".

Негайно після пресової конференції, яка відбулася в приміщеннях централі Українського Конгресового Комітету Америки в Ню Йорку, Караванські переїхали до Джерзі Сити, де після обіду, в приміщеннях УНСоюзу їх вітали квітами працівниці Данута Ясінська і Мирослава Кметь, а відтак Караванські познайомилися з працівниками Головної Канцелярії УНС і В-ва „Свобода", оглянули приміщення, цікавлячись зокрема річниками „Свободи", книжковими виданнями, архівними матеріялами тощо.

Нав'язуючи до їхньої заяви під час раннішньої пресконференції в Ню Йорку, Караванські закликали українську пресу у вільному світі проголосити біжучий рік „роком українських політв'язнів" та посилити заходи у справі їх звільнення, насвітлюючи обширно нові процеси в Україні та в цілому СССР, інформувати громадськість, наголошуючи проблеми, а не особистості. Зокрема слід збільшити зв'язки з англомовною пресою та засобами інформації, використовуючи у цей сам час кожну нагоду на висвітлення наявних порушень прав людини в СССР. Ці акції повинні бути кількісно і якісно на високому рівні і в них слід виказувати послідовність і систематичність, — твердив Караванський, — додаючи, що конечним є домагатись сильнішої постави з боку урядів країн, де находяться великі українські громади. Як приклад він вказав на заяву канадського Сенату в справі звільнення Данила Шумука, яка значно занепокоїла совєтський уряд.

Хоча він схвалює становище президента Джіммі Картера щодо бойкоту Олімпіяди в Москві чи перенесення цих літніх ігрищ до іншої країни, Караванський уважає, що такий крок несумірний з непровокованою нахабністю Москви у наслідок інвазії на Афганістан і затіями опанувати цілий Близький Схід, а треба сильніших протидій.

Н. Караванська додала, що тоталітарний та імперіялістичний СССР не заслужив на Олімпіяду і на цьому слід було настоювати ще в 1974 році, коли Міжнародний Олімпійський Комітет рішав про цю справу. Хоча вона не спортсменка, Караванська була підписала таке звернення до голови цього Комітету, Лорда Кілланіна, шість років тому. Вона уважає, що „спортовцям прямо несовісно їхати в Москву". Вона відкидає тезу, що „політикам не слід вмішуватись у спорт", зокрема коли це відноситься до Москви, яка все трактує під кутом політики.

С. Караванський уважає, що нова хвиля арештів в Україні не є пов'язана з Олімпіядою. „В 1930-их роках і в 1972 році не було Олімпіяди", — він пригадав стверджуючи, що арешти, — це єдиний засіб Москви здушити зростаючий правозахисний рух. Совєтська влада не може дозволити на інакодумство, бо навіть після малої відлиги „хрущовського типу" влада не може завернути цього процесу.

„Українська Гельсінкська група — це індикатор діяпазону правозахисного

(Закінчення на стор. 3)

У Трентоні вудбудеться Свято Державности

Трентон, Н. Дж. — Заходами Комітету всіх українських організацій Трентону, дня 27-го січня ц. р., о год. 3-ій по полудні, в залі української православної церкви св. Юрія Переможця, в Ярдвілі, відбудеться святочна академія для відзначення 62-ої річниці проголошення Української Державности.

Святочну доповідь виголосить голова УНР ред. В. Біляїв. На академії, перед виїздом до Европи, виступить відомий хор „Прометей" з Філядельфії, під керівництвом маестра М. Дляболги, при фортепіяновому супроводі Ірени Пелех.

Академію-концерт попередить Апель українських молодечих організацій ОДУМ, СУМ-А і Пласт. Цього ж дня у всіх місцевих церквах відправляться Богослужби в намірені українського народу з участю всіх українських молодечих організацій в одностроях.

Святочний комітет сподіється, що українське громадянство Трентону і околиці візьме якнайчисленнішу участь в цій соборній імпрезі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00 Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Афганістан і Олімпіяда

Поміж засобами протесту і відплати супроти Совєтського Союзу за його імперіялістичну агресію в Афганістані, президент Джіммі Картер спершу, у своїй промові 4-го січня, тільки натякнув на можливість бойкоту Олімпіяди у Москві, а згодом уже одверто і рішуче поручив у своєму листі до голови Американського Олімпійського Комітету Роберта Кейна бойкот Олімпійських Ігрищ, які літом цього року мають відбутися у столиці СССР. Це становище Картера спричинило бурю у політичному і спортовому світі, при чому появилися дуже поважні речники однаково запропонованого бойкоту, як і його противники. Ось найголовніші заміти „проти" переведення бойкоту цьогорічних Олімпійських Ігрищ у Москві та „за" бойкотом.

„Проти" бойкоту заявився сам названий вгорі голова Американського Олімпійського Комітету, приватної, незалежної від уряду організації, яка, проте, очевидно, мусить рахуватися із становищем уряду. Він і його однодумці, противники бойкоту, твердять: Олімпійські Ігрища, які оце в цьому році мають відбутися вже 22-ий раз після відновлення їх в новітніх роках, — це суто спортова імпреза, яка завжди стояла поза політикою і такою повинна залишитися. Бойкот цих Ігрищ у Москві не матиме найменшого реального впливу на ту ситуацію, яка цей бойкот спричинює, бо СССР напевно не відкличе з Афганістану ні одного вояка, ані тепер, ані за місяць, що його Президент поставив як термін для Кремля. Бойкот цьогорічної Олімпіяди Америкою може бумерангом вдарити по заплянованій на 1984 рік Олімпіяді у Лос Анджелесі. Спортовці (легкоатлети) роками приготовлялися до цьогорічної Олімпіяди, деякі з них великим фізичним і грошовим зусиллями і подивугідною самопосвятою, щоби своїми перемогами прославити не тільки себе, а й їхню батьківщину Америку, і бойкот Ігрищ це не тільки розчарування для них, але й для деяких особиста трагедія. Перенести Ігрища до іншого міста у такому короткому часі фізично неможливо, а таких міст у світі, які мають відповідні влаштування, дуже мало (Мюнхен, Токіо, Монтреаль...). Приготування до Ігрищ у Москві зайшли так далеко, що, наприклад, телевізійна компанія Ен-Бі-Сі заплатила вже совєтському урядові 87 мільйонів долярів за право фільмування Ігрищ і поруч із тими грішми втратить ще 150 мільйонів за зголошені вже торговельні оголошення. Про участь чи відсутність змагунів на Ігрищах рішають крайові Комітети, а не уряди, і голова Міжнародного Комітету, лорд Кілланін в Лондоні, заявився рішуче проти бойкоту, дармащо прем'єр британського уряду Марґарет Тачер приєдналася до становища президента Картера.

Проте арґументи Картера, доповнені такими поважними діячами, як сенатор Деніел Мойніґен, Роналд Ріґен й багато інших, мають не менш переконливу силу:

Олімпійські Ігрища — це символ миру. Їхній початок символізує випущення в повітря білих голубів. Совєтський Союз своєю агресією до Афганістану глузує з ідеалів миру і співпраці між народами. Совєтському Союзові не залежить на спортовій імпрезі, а на використанні її для своїх політичних цілей — так було від самого початку. Бойкот Ігрищ був би видимим доказом всіх одурманюваних брехливою совєтською пропаґандою, що світ дійсно обурений інвазією до Афганістану. І навпаки — переведення цьогорічних Ігрищ у Москві дасть арґумент совєтському урядові, що „все в порядку", що світ зберігає з СССР надалі нормальні взаємини. Совєтськими учасниками в Олімпійських Ігрищах завжди були і тепер будуть професіонали, утримувані совєтською державою, а не аматори, вільні люди. Сотні каґебістів, які пильнували своїх змагунів, щоби не вибрали свободи, будуть тепер пильнувати всіх чужинецьких змагунів, щоби не пізнали дійсної дійсности в СССР...

Арґументи за бойкотом мудрі і переконливі. Але треба було знати зразу, коли збанкрутували „робітничі ігрища", що їх спершу влаштовав був СССР, що з тією країною не може бути співпраці в такій ідеалістичній ділянці, як Олімпійські Ігрища. Треба було проголосити бойкот змагунів з СССР у протесті проти відсутности в СССР всіх національних людських і громадянських прав. Не треба було взагалі включати Олімпійських Ігрищ в сферу „детанту". Один гріх тягне за собою другий, одна помилка — другу. Треба збойкотувати цьогорічні Олімпійські Ігрища в Москві, але й зірвати всі інші стосунки з СССР. Треба ізолювати ту державу з її поліційно-терористичною системою від всього вільного світу. На превеликий жаль, той світ також зматеріялізований, їх наставлення на опортунізм, торгівлю хоч би з чортом, позбавлений тих ідеалістичних тенденцій, що присвічують Олімпіяді. Коли президент Картер кілька місяців тому цілувався, позуючи фотографам, з Брежнєвим, то хай не дивується, що тепер він не має потрібного авторитету, як речник бойкоту Олімпіяди. Можна сказати „краще пізно, як ніколи". Але бойкот Олімпіяди це також тільки півзасіб. А півзасобами не можна переконати ані настрашити Совєтський Союз.

Плянується видання збірника на пошану сл. п. д-ра Володимира Старосольського

Ню Йорк, Н. Й. — З Ню Йорку інформують, що з нагоди 100-літньої річниці з дня народження Володимира Старосольського, відомого ідеолога Українських Січових Стрільців, науковця, політика, оборонця у політичних процесах, — приготовляється книга — збірник.

Одна частина буде присвячена споминам про нього. Для цього необхідно, щоб його співробітники, товариші з часів студентських стрілецьких, студенти з Кам'янця Подільського, Праги й Подєбрад, як теж клієнти з політичних процесів, відгукнулися своїми споминами, для закріплення їх у цій публікації.

Упорядники просять, щоб спогади й інші матеріяли пересилати на адресу Уляни Любович: c/o Our Life 108 Second Av. New York, N. Y. 10003.

Данило Міршук

РУСИФІКАЦІЯ ЧИ ГОЛОКАВСТ НАЦІОНАЛЬНИХ КУЛЬТУР?

(2)

Одначе кожна політична система є продуктом національних спільнот; „совєтська" система є типовим витвором російської людини, що протягом усієї історії своєї батьківщини покірно ходила під батогом панівної касти, покірно несла ярмо й покірно в тім ярмі вмирала. Ці рабські прикмети закладені в душі російської людини і по цей час. В ній глибоко закорінилося почуття гордости за силу і велич нації — найбільш зухвалої і загарбницької в цілому світі. Пересічний росіянин не клопочеться економічною і культурною відсталістю, він не дбає так про власний добробут, як про це дбають народи західнього світу. Будучи гордим із величі своєї батьківщини, росіянин не дуже думає про те, чий батіг полосує його спину: білих царів чи червоних терористів. Переважно росіянин вірить у месіяністичне покликання своєї нації й задовольняється малим, щоб лише його нація гриміла в світі. Цю рису характеру росіян слушно відмітив навіть російський філософ Г. П. Федотов, який у статті „Росія і свобода" написав: „...служка времени Николая І, но без гуманности христианського и европейского воспитания; сподвижник Петра, но без фантастического западничества, без национального самоотречения. Он ближе к москвичу своим гордым национальным сознанием: его страна единствѐнно православная, единственно социалистическая — первая в мире: третий Рим. Он с презрением смотрит на остальной, т. е. западный мир; не знает его, не любит и боится его. И, как встарь, душа его открыта Востоку. Многочисленные „орды", впервые приобщающиеся к цивилизации, вливаются в ряды русского культурного слоя, вторично ориентализируя его".*

Тому й не диво, що в другій половині 20-го сторіччя з небувалою наполегливістю і всупереч природним та суспільним законам людства Москва і в мовній політиці повернула на тори царських часів. Москва добре розуміє, що мови народів органічно зв'язані з проявами духового і особистого життя та глибоко закорінені в суспільних явищах і, нищачи їх мови, росіяни засуджують поневолені ними нації на духову деґенерацію, на культурне озлидіння, на витворення людини без почуття гідности і відповідальности перед суспільством. Діяметрально протилежне станеться в наслідок достатнього знання кількох мов. З освоєнням чужих мов людина збагачує світогляд, розуміє мистецькі пам'ятники та культуру інших народів, зближується з народом, якого пізнала мову.

Об'єктивні російські науковці високо цінили українську мову. Так академік І. Срезневський писав, що вона є „однією з найкращих слов'янських мов, що вона навряд чи поступиться, наприклад, перед богемською щодо багатства слів і виразів, перед польською щодо мальовничости, перед сербською щодо приємности, що це мова, яка, будучи ще необробленою, може вже рівнятися з мовами культурними; щодо гнучкости й багатства синтаксичного — це мова поетична, музикальна".**

Хоч статтями 90 та 101 Конституції УССР забезпечено право для української мови як мови державної, але на практиці ці статті ігноруються. В суді, в державних та партійних інституціях і дотепер послідовно панує російська мова.

Але пригляньмося ближче до прихованої злочинности тез ЦК КПСС та Ради Міністрів СССР від 16 листопада 1958 року, на підставі яких поспішним темпом проводиться русифікація загальноосвітніх шкіл у національних республіках. У великих містах це явище стало загальним.

Для вияскравлення прихованої русифікації шкільництва в СССР наведемо уривок з 19-ої статті хрущовських тез щодо зближення школи з життям: „В радянській школі здійснено навчання рідною мовою. Це — одне з важливих завоювань ленінської національної політики. Разом з тим у школах союзних і автономних республік серйозно вивчається і російська мова, яка є могутнім засобом міжнаціонального спілкування, зміцнення дружби народів СССР і прилучення їх до багатоpосійської і світової культури. Проте не можна не зважити на те, що по лінії вивчення мов у школах в союзних і автономних республіках існує перевантаження дітей. Якщо дитина вчитиметься в школі, де викладання провадиться мовою однієї з союзних або автономних республік, то вона за бажанням може вивчати і російську мову. І, навпаки, якщо дитина навчатиметься в російській школі, вона може за бажанням вивчати мову однієї з союзних або автономних республік.

Використана література:

* Г. П. Федотов. *Новый град*, Нью Йорк, 1952.

**І. К. Білодід. *Розвиток мов соціялістичних націй СРСР*. Київ, 1967.

(Продовження буде)

Степан Женецький

1979 РІК БУВ ПОГАНИМ ДЛЯ НАДПОТУГ

Обговорюючи важливі події, що сталися у 1979 році, політичні коментатори пишуть, що минулий рік був поганим для двох світових надпотуг: Совєтського Союзу і Америки. Для СССР був 1979 рік поганий, для Америки ще гірший.

Для Совєтського Союзу найгіршою проблемою були недомагання її економії. В 1979 році настали ще одні погані жнива і СССР ще більше узалежнився від Америки щодо кормового і хлібного зерна. Совєтська економія у дальшому занепадає. З виробництвом діється це ж саме. Не повезло теж Совєтському Союзові в її загарбницькій політиці. Вона застрягла в найновішій загарбаній нею країні, Афганістані, куди для здушення протикомуністичного повстання вже Москва мусіла висилати свої реґулярні війська. Тим своїм аґресивним поступком вона настроїла проти себе майже весь некомуністичний світ, а також комуністичний Китай. Отже зазнала великого морального удару.

Правда, Совєтський Союз уже раніше посилав в останніх двадцятьох роках свої війська до Східньої Німеччини, Мадярщини і Чехо-Словаччини. Афганістан, в якому Москва зробила інвазію, це перша країна поза Східньою Европою, що була в совєтській сфері впливів.

Коли в 1978 році повалено попередній леґітимний уряд Афганістану, розуміється, за допомогою СССР, і там почалося повстання проти нового совєтського уряду, дехто з політичних коментаторів віщував, що там настане для Москви „в'єтнамська ситуація". Інші західні коментатори сміялися із тих віщувань і називали їх „побожними побажаннями". Тепер бачимо, що в Афганістані створилася була ситуація „невиграної війни", і Совєтський Союз мусів післати туди свої реґулярні війська. Чи СССР матиме в Афганістані другий „В'єтнам", чи виведе свої війська, як того домагається більшість держав-членів ОН, чи таки присмирить його і задержить під своєю контролею, — а з цим і почнеться Третя світова війна — покажеться в найближчому часі.

Совєтський Союз не мав теж великих імперіялістичних успіхів і в інших місцях, як рівнож не мав і великих невдач. Він задержав свої існуючі позиції в Анголі та Етіопії. Немає теж змін у його відносинах з Кубою Фіделя Кастра. Кремль продовжує підтримувати В'єтнам у його намаганнях встановити своїх васалів у Камбоджі.

У загальному Совєтський Союз в 1979 році задержав свою імперіялістичну позицію без більших здобутків і без більших втрат. Він рівнож продовжував дальшу розбудову своєї військової потуги. Але в минулому році СССР зазнав дуже великих економічних невдач, які й послабили його економічну основу.

Америка в 1979 році втратила вплив над єдиною військовою і економічною базою на Близькому Сході — Іраном. Доки шах Махаммед Різа Паглеві володів Іраном, Америка була певна за доступ до нафти в Перській затоці. Шах був вірним союзником Америки. Іранські воєнні кораблі сторожили затоку. Тоді Америка мала свої бази, з яких вона слідкувала за діями Совєтського Союзу.

Усунення шаха від влади захитало цілу позицію Америки на Середньому Сході, включно із єгипетсько-ізраїльськими мирними намаганнями. На місце прихильного до Америки шаха, тепер володіє Іраном Аятолла Хомейні. Він напевно не є прихильником Совєтського Союзу. Але він, як загорілий мусулман, сильно настроєний проти не-мусулман і проти Заходу, так що хоч Іран незалежний від Москви, одначе це велика втрата для Америки.

При кінці 1979 року не було видно якоїсь скорої поправи в напрямі втраченої Америкою позиції в Ірані, або її заміни. Цілий мусулманський світ став непевний. Як ніколи раніше доступ Америки до нафти на Середньому Сході став загроженим. І це сталося саме в той час, коли Америка вдома переживає двоцифрову інфляцію, побоюється з тієї причини безробіття, що гамує Вашінгтон перед рішучими протиінфляційними заходами.

Минулися для Америки ті часи, що були настали після переможного закінчення Другої світової війни. Тоді Америка була першою мілітарною і економічною потугою у світі. Її індустріяльна машина була поширена і змодернізована для воєнних завдань, і такою вона перейшла на мирне виробництво. Її хліборобство було першим у світі як в ділянці техніки, так і продукції. Тоді всі потребували і закуповували те, що продукувала Америка.

Довгі роки після Другої світової війни в Америці все так добре йшло, що американці навіть на запримітили, що інші країни їх здоганяють. 1979 рік став для Америки зворотним роком на гірше: недостача нафти, замикання перестарілих автомобільних і сталеварних фабрик, катастрофальний спадок вартости доляра і третій з черги рік великого недобору у торгівлі з закордоном. А все це разом привело до болючого для всіх американців зрозуміння, що Америка послабла в технологічних та економічних ділянках.

1979 рік був роком, в якому почалися великі зміни у міждержавних відносинах, найяскравішим доказом чого є захоплення 50 службовців американської амбасади в Теграні, як закладників. Мілітарною силою американці їх не могли звільнити, а це тому, що їх не держать на відкритому летовищі, як жидівських закладників у Ентеббе, Уґанда. Вони знаходяться у центрі міста, далеко від летовищ, і далеко від Америки. До того ж, Совєтський Союз є її „великим сусідом" і його міг би запросити на допомогу Іран, якщо б Америка вжила сили.

Важливим був і є факт, що Іран — це економічно незалежна країна від Америки. Іран нічого такого не потребує від Америки, чого не міг би одержати від іншої держави. Тим часом Америка, а також її союзники потребують, щоб розвивалася економічна сила Заходу, іранської, як теж арабської нафти.

Ні Совєтський Союз, ні Америка не були спроможні використати в 1979 році для себе економічного занепаду противника. Натомість багато менших країн скористали з економічного послаблення обох надпотуг. Франція, Західня Німеччина, Японія мали великі економічні успіхи. Меншим европейським державам також поводилося краще, як надпотугам.

В інших частинах світу історія творилася за ініціятивою місцевих

(Закінчення на стор. 3)

Роман С. Голіят

ПОЛЯКИ ПРО НИКИФОРА

У „Тижневому Додатку до Ґазети Роботнічей („Gazeta Robotnicza-Magazyn Tygodniowy") з 3-4 го листопада 1979 року в Польщі Людовій знаходимо обширну статтю Матея Щирбули п. з. „Никифор у Вроцлаві". Автор інформує про життєвий шлях Никофора, його малярський талант і постійні виставки образків Никифора в етнографічних музеях Людової Польщі.

Щирбула нагадує, що про Никифора написано сотки статтей й газетних нотаток. Його образки показувано на численних виставках в краю і немов по цілому світі, де вони знаходили подив і признання мистецьких знавців і на причуд і покупців, які не вагалися платити більше ніж за „порядні" твори „правдивих мистців".

Никифор малював на кусках паперу, якиминебудь пендзельками, акваревою технікою — найтруднішою з малярської техніки.

Найбільше дивує нас, — як зазначає автор цієї розвідки, — що Никифор мав мистецьке знання кадрування своїх образків, знання різнородних мистецьких перспектив і примінення їх побіч старанно випрацьованих деталів упрощень і малярських символів. Те, що найцінніше в Никифора — це його неповторний стиль.

Вповні зрозуміти його творчість — це одночасно пізнати його життя. Воно загадкове, трудне й тяжке, яке було ізольованим від оточуючого світу. Сьогодні, по 10-ох роках від його смерти (помер 10-го жовтня 1968-го року) знаємо, що він народився 21-го травня 1895 року. Його хресне ім'я — Епіфаній. Був сином бездомної глухонімої наймички Євдокії Дворняк. Був лемком і греко-католиком. Слабо чув. Ходив якийсь час до прицерковної школи. Його початкові малюнки — це ікони. Хотів стати мандрівним продавцем своїх ікон. Десь біля 1920 року забрали його з Криниці „таємні" мистці. Він повернувся через два роки і став малярем образків, пам'яток з різнородною тематикою, шукаючи покупців серед курортників у Криниці. Засвоїв латинську азбуку. Пише на своїх образках так зле, як і зле чує, але завсігди з сенсом. Віднайдений в 1931 році (українським — РСҐ.) мистцем Романом Турином, який вже в 1932 році виставляє його праці в Парижі на одній виставці з групою львівських професіоналістів. До 1939 року Никифор залишається під кураteлією Романа Турина. В 1938 році має велику виставку з групою малярів-самоуків у Львові. Тоді про Никифора написано дві статті у варшавських „Аркадах" і львівсько-українськім „Назустріч". У роках німецької окупації, його праці купує Український Національний Музей у Львові. Після 1945 року Никифора знову віднайдено. Першим, що написав про Никифора, був К. І. Галчинскі в „Пшекрою". Заслугою Еллі й Анджея Банахів є обґрунтування слави Никифора в Польщі й у світі.

Пишучи про мистецтво Никифора, Щирбула „забув", що в 1947 р. висилили Никифора разом з іншими лемками в околицю Щецина й в дорозі пропала його скриня, в якій він зберігав образки з ранніх років своєї творчости.

Вадим Лесич у своїй праці „Никифор з Криниці" („Сучасність", 1971, стор. 23) про цей рік так пише: „Згадана Никифорова скриня пропала під час його насильного виселення з Криниці в 1947 році разом з тисячами його малюнків та іншими особистими речами. Щоправда, пізніше вона знайшлася, але порожня.

(Закінчення на стор. 3)

Лев Яцкевич

ЗА ЛАШТУНКАМИ РОЗПОДІЛУ НОБЕЛІВСЬКИХ НАГОРОД

(3)

Як звичайно, голоси членів Академії були поділені. Одні вважали, що його твори є нерівні та безглузді, другі, що вони цінні та вагові. Проте, під тиском публічної опінії, проголосовано нагороду американському письменникові, бо дальше легковаження такої великої нації грозило б міжнародним скандалом.

У Стокгольмі, в часі презентації нагород, Люїс виголосив мерехтливу промову, в якій заатакував американський літературний естаблішмент та американську літературу за її холод, прозорість та бездушність. Що признання нагороди Сінклерові Люїсові було тільки жестом, а не зміною наставлення нобелівського естаблішменту, доказує кандидатура другого американського видатного письменника, Аптона Сінклєра, номінацію якого підписали 770 представників світової культури, між ними, англійський філософ Бертран Рассел, проф. лондонського университету, Гарольд Ласкі, Едвин Маркгем та Альберт Айнштайн. Члени Академії одначе признали нагороду не йому, а англійському письменникові Джанові Голсворті (1876-1933) за роман „Саґа Форсайтів".

А врешті, по 33 роках „не бачення" та послідовного відхилювання всіх російських кандидатів на літературні нагороди такої величини як Лев Толстой, Іван Турґєнєв, Антон Чехов та Максім Ґорькій, д-р Андерс Естерлінґ, постійний секретар Шведської Академії звернувся з закликом до своїх колеґ, що „вже прийшла пора, щоб ми признали нагороду представникові російської літератури та сплатили довг совісти Толстому та Чехові, яких вже не має між живими та які вже не можуть дістати цієї нагороди". (Толстой помер 1910 р., а Чехов 1904 р.)

Відлунням його переконливого заклику було признання нагороди в 1933 році російському еміґраційному письменникові Іванові Бунінові (1870-1953) за повість „Джентельмен з Сан Франціско". Коли Бунін, як початкуючий літератор, звернувся за порадою до Толстого, той порадив йому: „пишіть, якщо це вам подобається, але пам'ятайте, що це не може бути метою вашого життя". Одначе Бунін не пішов за порадою Толстого й він добився деяких літературних успіхів, зокрема в формі членства в Російській Академії Наук ім. Пушкіна та нагороди тієї Академії за переклад на російську мову поеми Лонґфеллова „Гаявата". Міжнародний розголос здобув щойно 1910 р. повістю „Село".

У 1919 р. Бунін переїхав до Франції, де продовжував свою літературну діяльність у колі російських білоґвардійців, та й помер у забутті та злиднях, розбазаривши свою грошову нагороду серед друзів і знайомих еміґрантів. Вирішним моментом у признанні Буніну літературної нагороди було, поруч російської національности, ще й його антикомуністичне наставлення.

Ще одним прикладом признання нагороди з політичних причин був фінський письменник Франс Сіллямпее, маловідомий літератор, що одружився із своєю господинею, батько 7-ох дітей, з якими проживав у великих злиднях. Літературну нагороду та 35,000 дол. одержав лишень тому, що 81-літня Зельма Ляґерлеф, впливовий член Шведської Академії, була обурена на совєтську інвазію Фінляндії і зуміла переконати членів Академії, щоб вони признали нагороду Францові Сіллямпее, як символічний протест проти совєтської аґресії його батьківщини.

У 1947 році признано нагороду одному з найбільших французьких письменників Андре Жідові (1869-1951) за дві його повісті: „Неморальність" і „Фальшивники грошей". Жід був номінований майже кожного року впродовж останніх 20 років, але кожний раз перепадав при тайнім голосуванні. Члени Академії розцінювали високо його талант, але були дуже вражені його гомосексуалізмом, до якого він, до речі, публічно признавався. Нарешті по 20-ти роках та частковій зміні складу Академії, він здобув нагороду більшістю ліберальних голосів.

Кількаразовим кандидатом на нагороду був також відомий американський письменник Ернест Геммінґвей (1899-1961), що був багато разів близько до одержання тієї нагороди, але кожний раз перепадав голосами консервативних членів Академії.

І, відай, Геммінґвей не добився б до цієї нагороди за свого життя, якби не було в нього великого звеличника, в особі 90-літнього члена Академії Пера Гальстрома, що в 1955 році мав перейти на емеритуру. Його колеґи Академії знаючи, що він захоплювався повістю Геммінґвея „Старий чоловік і море", вирішили зробити приємність деканові Академії і тому признали Геммінґвеєві нагороду в 1954 році.

По переламанні антиросійських льодів признанням Бунінові нагороди, прийшла повінь нагород совєтським письменникам: Борисові Пастернакові, Михайлові Шолохові, Александрові Солженіцинові та Набокові. Борисові Патернакові (1890-1960) признано нагороду в 1958 році за повість „Д-р Живаґо", не так за її велику літературну вартість, як за її антисовєтське наставлення, що, до речі, наголосив у своїй передовиці орган комуністичної партії „Правда". У висліді цього оскарження, Пастернак був примушений зректися нагороди. У відповідь, речник Нобелівського Комітету в Стокгольмі заявив, що „відмова" Пастернака прийняти нагороду не зміняє дійсности тієї нагороди та його включенням його до родини нобелівських лавреатів.

Михайлові Шолохові (1905-) признано нагороду за роман „Тихий Дон" в 1965 році. Це, до речі, перший просовєтський письменник відзначений тією високою почестю членами Шведської Академії. На жаль, досі не знаємо ні причини, ні мотивів, ні закулісного цього унікального голосування, за вийнятком завваги одного з членів Академії, що, мовляв, „хоч Шолохов переконаний комуніст, але він завжди здержувався від політичних коментарів".

(Продовження буде)

ЗСА ГОТОВІ...

(Закінчення зі стор. 1)

спортовців в Олімпійських Ігрищах, які мають відбутися у Москві.

Президент рівнож зайняв тверде становище відносно справи американських закладників в амбасаді ЗСА в Теграні, перестерігаючи іранські власті, що Америка готова застосувати найгостріші заходи, якщо закладники будуть пошкоджені, але рівнож підкреслив, що Іран та інші мусулманські країни повинні зрозуміти, що їм загрожує Совєтський Союз, а не Америка.

Він зазначив, що ЗСА додержать своє зобов'язання відносно безпеки Пакістану, надаючи тій країні більшу економічну та військову допомогу.

У посланні про Стан Унії президент Картер підкреслив, що в минулому ЗСА та союзники, починаючи від кінця Другої світової війни, були змушені здержувати Совєтський Союз від поширення його впливів та протиставитися совєтській агресивній діяльності, додаючи, що Америка готова і сьогодні здержувати Москву від переведення в життя її імперіялістичних і колонізаторських плянів. Деякі коментатори твердять, що Картер таким чином привернув „доктрину здержання" відносно Совєтського Союзу.

Президент Картер, зазначуючи, що військові сили ЗСА сильні, все одно підкреслив, що звернеться до Конгресу, щоб в обличчі загрози з боку Совєтського Союзу збільшив оборонний бюджет на 5 відсотків.

Він рівнож повідомив, що хоча покищо не плянує привернути примусової дворічної військової служби для фізично спроможних юнаків у віці 18-26, то щоб запевнити, що на випадок наглої потреби ЗСА в короткому часі могли змобілізувати потрібну кількість вояків — звернеться до Конгресу в справі відновлення реєстрації цих юнаків.

Президент теж заявив, що конечно потрібно зліквідувати надмірні обмеження, які встановлено на діяльність розвідчого сектора ЗСА, бо ефективна розвідка — це запорука безпеки Америки.

Підкреслюючи, що його уряд підтримував і підтримувати оборону прав людини в усіх країнах світу, президент Картер зазначив, що підтримка прав людини виходить не тільки на користь мешканцям тих країн, але є в інтересі Америки.

Щодо нового договору із СССР відносно обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), то президент Картер сказав, що хоча Совєтський Союз своєю інвазією в Афганістані виявив свій агресивний характер, то Америка далі вважє, що САЛТ II конечний для запевнення світового миру. Проте, як відомо, Президент вже раніше звернувся до Конгресу, щоб відклав на пізніше справу ратифікації САЛТ II з уваги на совєтський напад на Афганістан.

Відносно внутрішніх проблем Америки, президент Картер у своїм посланні про Стан Унії наголошував потребу поборювання інфляції, зменшення державного дефіциту, якнайшвидшу розв'язку енергетичної проблеми, зменшення безробіття, зокрема серед молодих людей із расових і етнічних меншин. Щодо енергетичної проблеми, Президент, вказуючи на ситуацію в Ірані та інших країнах Близького Сходу, зазначував, що Америка мусить зменшити свою залежність від інших країн відносно постачання нафтової ропи, бо надмірна залежність послаблює внутрішню і зовнішню силу ЗСА.

Аналітики вказують, що це послання про Стан Унії було більше присвячене міжнародним проблемам, зокрема загрозі з боку Совєтського Союзу, ніж внутрішнім питанням. Вони рівнож зазначують, що у своїм посланні Президент фактично наголошував потребу відновлення „політики здер жання" Совєтського Союзу від поширення його впливів та підкреслював конечність протиставитися імперіялістичним плянам Москви, а натомість у посланні майже нічого не залишилося з фразеології „політики детанту", яку президент Картер ще донедавна підтримував. Совєтський напад на Афганістан був головною причиною зміни поглядів президента Картера, — твердять політичні коментатори.

ПОРІВНЯННЯ...

(Закінчення зі стор. 1)

мих збірок), але вона є теж автором прозових творів: „Казки", „Леґенди", „Духи і Дервіші" та „Вітражі", як рівнож написала драматичний твір — „Смішний святий". Вона широкознана перекладачка з французької, німецької, еспанської, португальської, англійської та інших мов. Переклад з італійської Алессандра Мандзоні „Наречені" чекає на видавця. Двотомник поезій Віри Вовк „Меандри" з малюнками Зої Лісовської появився минулого року в п'ятьох мовах (1-ий том: українська, португальська, німецька; 2-ий: українська, французька, англійська). В 1979 році появилися Байки Сковороди „Skovoroda: Fabulas" на португальській мові, а цього року вийде „Сон" Шевченка. Заслуговує на спеціяльну увагу багаторічна праця проф. Віри Вовк (Селянської) над антологією української літератури, яка вийшла в 1977 році португальською мовою п. н. „Viburno Rubro" („Червона Калина" — українська література від її початків до 1950 року). Цю антологію слід замовляти до бібліотек або дарувати знайомим, які володіють португальською мовою.

1979 РІК БУВ ПОГАНИМ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

народів, а не за ініціятивою обох надпотуг. Ні Вашінгтон, ні Совєтський Союз вже більше не кермують, і не верховодять світом так, як це вони робили протягом перших двох декад після Другої світової війни. Навпаки, вони намагаються пристосуватися до місцевих інтересів і рухів.

У 1979 році Китай і В'єтнам верховодили в Азії. Негритянський націоналізм був головним промотором подій у більшій частині Африки. Льокальні націоналізми теж відогравали велику ролю в Латинській Америці.

І так великі надпотуги стали не так сильними в 1979 році.

ПОДЯКА

Всім Друзям, Приятелям і Родині, які в цім році привітали мене з Різдвом Христовим і Новим Роком, усно, чи листом — цією дорогою складаю Всім сердечну подяку і бажаю від себе — ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ 1980!

Простіть мені, що з огляду на моє сумне положення, в цім році, я до нікого святочних бажань не висилала.

Ще раз, дуже дякую!

Січень 1980 *ОЛЕНА ОСТРОВЕРХА*

ПРЕДСТАВНИКИ...

(Закінчення зі стор. 1)

Питання ставили такі преставники пресових органів: Леонід Полтава, Микола Турецький, інж. Іван Марченко, д-р Петро Мірчук, Віта. Ч Лехтер, п-і Оксана Щур, п-ні Стефанія Букшована, д-р Богдан Романенчук, п-ні Ева Піддубчишин, Ярослав Пастушенко, Ігор Шперналь, проф. В. Бобровський, Роман Купчинський, Степан Женецький, мгр Осип Рожка та О. Калиник.

Цілий перебіг пресової конференції записано на магнітофонну стрічку для передачі українським відділом радіостанції „Голос Америки" з Вашінґтону.

ЗАЯВА НІНИ СТРОКАТОЇ ТА СВЯТОСЛАВА КАРАВАНСЬКОГО

НА ПРЕСКОНФЕРЕНЦІЇ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ 21 СІЧНЯ 1980 РОКУ

Ми не раз підкреслювали, що наше життя на Заході буде підпорядковане боротьбі за звільнення політв'язнів у СССР і в першу чергу українських політв'язнів. І тому ми використаємо нашу зустріч саме з цією метою.

Усі дисиденти, які сьогодні живуть на Заході, ніколи не опинились би у вільному світі, якби не кампанії з боку української світової громадськости.

Однак репресії на Україні не припиняються. За останні місяці засуджені В. Стрільців, Січко — батько, Січко — син, Ю. Литвин, Ю. Бадзьо. Заарештовані і чекають суду М. Горбаль, Я. Лесів, В. Калиничинко, П. Розумний. Позбавлені побачень з рідними у місцях ув'язнення Л. Лук'яненко, М. Матусевич... Під тиском КҐБ відмовилась від сина — Л. Сірого — його мати...

Як бачите ми стоїмо перед новою хвилею ґеноциду українців-інодумців.

Це покладає на нас усіх великий обов'язок, а саме поширити кампанію солідарности з гнаними українськими патріотами і кампанію осуду тоталітарної загарбницької системи.

Проаналізувавши діяльність української преси у вільному світі, нам видалося доцільним накреслити такі орієнтовані заходи майбутньої кампанії на захист репресованих земляків:

1. 1980 рік проголосити для української преси роком українського політв'язня, в ході якого оголошувати тижні окремих політв'язнів: Шухевича, Чорновола, Руденка, Оксани Попович...

2. Протягом усього року українського політв'язня нав'язувати контакти з англомовною пресою, Гельсінкськими Групами Америки, редакціями радіопередач на Україну та на СССР, вимагаючи інформувати про всі захисні акції, які відбуваються у вільному світі.

3. У даній ситуації в Україні, коли кращі її сини, учасники визвольних змагань 1942-1950 років — бійці УПА, а також учасники Гельсінкського руху, перебувають за колючими дротами концтаборів, жадне число української преси, що виходить на вільній землі не може обходитись без закликів на всю широту газети на їх оборону. Українці на Заході ні на хвилину не повинні забувати про тих, хто карається у жахливій московській неволі.

4. З метою глибшого поширення усієї захисної роботи запровадити такі розділи: „ЧИТАЧУ! Що ти зробив сьогодні для тих, хто гине за Україну?" або „Який твій внесок в оборону українських політв'язнів?" Ці розділи мають інформувати читачів про всі індивідуальні та громадські акції на захист гнаних українських патріотів (написання листів, оголошення голодівок, проведення зборів, звернення до урядів та до англомовної преси).

5. Просити читачів, щоб копії своїх листів направляли до редакцій з тим, щоб найвлучніше складені, найдошкульніше написані ставали надбанням усієї української громади і публікувались на сторінках української преси.

6. Звернутися до читачів з анкетою: що ти пропонуєш зробити для політв'язнів? Усі засоби захисту найдійовіші тоді, коли вони свіжі та влучні і у невигідному світлі показують московських погромщиків.

7. Висвітлювати діяльність Міжнародної Амнестії і тим самим активізувати її роботу, залучаючи не-українців до оборони українських політв'язнів.

8. Враховуючи, що сучасні події в Афганістані історично повторюють ситуацію на Україні від 1918 року, розробити ряд спільних із афганцями та їхніми союзниками акцій. Події в Афганістані висвітлювати, як такі, що вже мали місце в історії загарбницької московської імперії.

9. Починаючи від цієї пресконференції, скликати щоквартально консультативні зустрічі представників української преси для обговорення та удосконалення методів боротьби за звільнення українських політв'язнів та оборону вільного світу від загрози з боку диких сил комуністичного Сходу та для вироблення спільних плятформ у новій міжнародній ситуації, яка склалася останнім часом (бойкот Олімпіяди, наукових та інших контактів).

Ми висловлюємо надію, що включившись у широку захисну кампанію українська преса подасть приклад усій пресі Америки, щоб вона активніше приєдналась до цієї діяльности і спільними силами визволить тих, хто сьогодні стоїть у перших лавах боротьби з найлютішим ворогом людства — московським червоним фашизмом.

Ніна Строката
Святослав Караванський

ПОЛЯКИ ПРО...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Никифор Криниця, 1965

Так пропала велика більшість його передвоєнних творів, мабуть, найцікавіших з усієї його творчости".

Вадим Лесич у своїй студії про Никифора уважає, що: „В українському мистецтвознавстві на Україні натомість і на еміґрації, як і в статтях українських видань у Польщі, Никифора розцінюють як глибоко пов'язаного з давньоукраїнським народно-мистецькими традиціями лемківського малярства наївного реалізму. Це недвозначно виразне у його творчості".

Н. І С. КАРАВАНСЬКІ...

(Закінчення зі стор. 1)

руху і ситуації в Україні", — твердила Караванська, підкреслюючи, що в 1960-их роках нові процеси в Україні становили „культурницький ренесанс", який згодом перемінився у правозахисний рух, а арешти — це власне вияв глибоко закоріненого спротиву, про що свідчить постійне поповнення Гельсінкської групи, що вона назвала „стихійним явищем".

Караванські вказали також на етичний аспект правозахисних рухів в СССР, звертаючи увагу на факт, що члени тих рухів — це „люди порядні, безстрашні, з високою освітою, на високих становищах з добрими платнями". Факт, що власне таких людей кидають в тюрми, концтабори і „психушки" насторожує і обурює громадськість, причиняючись до поширення руху спротиву. Це просякає в ряди режимників, які крім малої кліки в Кремлі, самі живуть в непевності і страху. Як приклад етичности руху, Караванська вказала на ген. Петра Григоренка.

Караванські підтвердили автентичність заяви 18-ох членів українського правозахисного руху, в якій говориться, що „мета руху — вихід України зі складу т. зв. СРСР і створення незалежної демократичної української держави", як теж підкреслено попередній колоніяльний статус України та вимагається визнання СКВУ як речника українського народу в Об'єднаних Націях. „Представництво Української і Білоруської ССР в Об'єднаних Націях — це фарс", — заявив Караванський.

У плянуванні і веденні оборонних акцій треба вистерігатись внутрішніх сварів і непорозумінь, — настоювали Караванські. „Гризня всередині — це погана річ. Енергію слід спрямовувати на окупанта". Вони рівнож наголошували конечність боротись за всіх членів українського правозахисного руху, не ділити їх на „більших чи менших", бо „всі вони є жертвами, навіть ті, які заломилися". Тут Караванська вказала на останню вістку про матір В. Сірого з Одеси, яка мала відректись під пресією режиму, від свого сина і батька дев'ятьох дітей. Вона подала інші приклади знущання над українськими політв'язнями, зокрема жінками.

Описами про умовини життя в совєтських концтаборах Караванські закінчили свою розповідь, подаючи приклади шиканів і знущань над політв'язнями та закликаючи до посилених заходів в їх обороні.

На закінчення зустрічі Караванські і ред. О. Зінкевич, представник В-ва „Смолоскип", який супроводжав Караванських під час їхнього перебування в Ню Йорку і Джерзі Сити, склали подяку УНСоюзові за допомогу в час їхнього виїзду з СССР на Захід.

Перебування Караванських в Ню Йорку та Джерзі Сити фільмував відомий кінематографіст Ярослав Кулинич.

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Доброго Сусіда, Незабутнього Незрівняного Друга

бл. п. Інж. ДМИТРА БАКЕВИЧА-ЩУКОВСЬКОГО

будуть відслужені

СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ

Перша в день Його похорону, 27 січня 1980 року в катедрі св. Володимира Великого, 160 W. 82nd St., **о год. 12-ій вполудне; Друга Служба Божа буде в церкві Чесного Хреста,** 31-12, 30th St., Long Island City, N.Y. **11106, в понеділок, 25-го лютого, о год. 8:30 рано.**

Про молитви за Його праведну душу просить —
НАДІЯ КОКОЛЬСЬКА з Родиною

15.I. 1980 р.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ
з ПАНАХИДОЮ
ЗА ДУШУ

бл. п. Проф. МИХАЙЛА ЛИСОГОРА

Почесного Члена Об'єднання Українців в Америці „САМОПОМІЧ", б. голови і б. директора Школи Українознавства Відділу того ж Об'єднання у Ню Йорку,

буде відправлена

в суботу, 26 січня 1980 р., о год. 7-ій веч. в церкві св. Юра у Ню Йорку.

До участи у Богослуженню і молитви за душу Покійного просить Членів Об'єднання, Співпрацівників, Учнів, Знайомих і Приятелів Покійного —

Управа Відділу ОУА „Самопоміч" у Ню Йорку

ПОДЯКА

Дня 16-го жовтня 1979 року упокоївся в Бозі у Балтіморі, Мд.

бл. п. ДАНИЛО ПІСЕЦЬКИЙ

Родина Покійного Данила Пісецького складає щиру подяку Всечеснішим Отцям за похоронні відправи у церквах св. Михаїла у Балтіморі і Непорочного Зачаття у Детройті і на цвинтарі.

Сердечно дякуємо всім Учасникам відправ.

Дякуємо Відділам ОбВУА в Балтіморі і Детройті за стійку і участь у похороні.

Особлива подяка Паням 59-го Відділу СУА за зорганізування і переведення прийняття під керівництвом п. А. Поліщук.

Дякуємо д-рові О. Дерієві за провадження тризни і о. Р. Ганасові, ген. П. Самутинові, пані М. Булавці, п. Є. Притулі, проф. П. Войтовичеві, мґр. В. Романовському, проф. С. Михайлишинові за теплі і щирі слова про Покійного від різних організацій.

Всім, що зложили пожертви замість квітів на могилу Покійного і Тим, що переводили ці збірки — щира подяка. П-ні В. Снігура перевела збірку на НТШ в Сарселі, п. М. Хомішак на ОбВУА, а проф. Войтович на ОДВУ.

Хай милостивий Господь і Пречиста Діва винагородить Вас усім добром.

ГАЛИНА — дружина
ОКСАНА СТРУК
МАРТА ФАРЛІЙ
ЛЕСЯ ЛУЦЬКА
дочки з чоловіками і дітьми
ДАРІЯ ПІСЕЦЬКА
ЗЕНА КАМІНСЬКА з чоловіком
сестри
ХРИСТЯ ФЕДИНСЬКА — сестрінниця з чоловіком і дітьми

•

Пожертви на НТШ — Сарсель, зложили:

По $25.00 — Д-р А. і Л. Лемішка; Д-р Ю. і О. Криволап; Д-р Ю. і Д-р О. Карпінки.

По $20.00 — С. і А. Поліщук; О. Траска; Д-р О. Дерій; О. і Н. Зінкевич; А. Мельник; Л. і О. Щур.

По $15.00 — Д-р М. і С. Ласійчук; Т. Попович.

По $10.00 — С. Гавриш; С. і С. Михайлишин; Е. і В. Снігура; А. і М. Булавка; С. Хай; Л. Марковська; І. Шморгун; Р. Зелинська; О. Калиновська; Д. Хариш; Е. Е. Шавала; Л. Шавяк; О. і М. Поліщук; Х. Лисобей; М. Котик; М. Тимюк; І. Мацюрак; О. і М. Коропецькі; О. і В. Корж; М. і О. Гук; М. і М. Хома; Я. Совган; П. Білокінь; Б. і Д. Чапельські; о. Роман Ганас; Е. Чорняк; А. і О. Стельмах; І. Клос.

По $5.00 — А. Чорний; М. Турик; М. Сідляк; В. і М. Пересада; В. і М. Стельмах; Д. Чорнодольська; А. і Б. Сатурські; І. і В. Пік; А. і Л. Чорнодольські; А. Талан; С. Поліщук; П. Мудрий; І. Хмілевська; В. і Г. Дмитрук; Жертводавці з Балтімор, Мд. Разом: 575.00 дол.

Пожертви на НТШ — Сарсель зложили:

$30.00 — В. і М. Лисі, Детройт. Інж. В. Трачук $25.00, Торонто.

По $20.00 — Б. Ухач; С. і М. Зубалі; Я. і О. Крупяк; Б. і М. Дяків — Детройт; О. і Л. Growing Фединські; С. Волчук; О. В. Хміляки — Клівеланд; М. Семянчук — Чікаґо.

По $15.00 — Г. Годованець; К. М. Мацілинські.

По $10.00 — І. Лотоцький; М. і Б. Томин; В. і Е. Барнич; С. і Е. Климишин; М. і О. Климишин; Р. і В. Дигдало; Т. і М. Лучишин.

По $5.00 — А. і Е. Пятишевські; Б. Заяць; Л. і Б. Татух; І. Решетелович; І. і М. Іваницький; С. і С. Щуровські; Н. Верхала.

По $30.00 — Інж. М. і Т. Корчинські; Інж. М. і А. Комічак. $15.00 — П. і О. Набер. Всі з Піттсбурґу, Па. Разом: $430.00.

Пожертви на орган ОБВ

По $25.00 — В. і О. Корж.

По $15.00 — Д-р М. і С. Ласійчук.

По $10.00 — М. і О. Коропецькі; ген. П. Г. Самутин; Д-р О. Дерій; Л. і Ґ. Подоляк; Інж. Т. і Т. Хархаліс. З. Ґой; Інж. О. і І. Траска; В. Войтович.

По $5.00 — М. Хоміщак; М. Яремко; М. Турик; Д. Головей; О. Ганас; В. і О. Сушко; С. Купчик. Разом: $155.00

Пожертви на ОДВУ:

По $15.00 — Л. і Ґ. Подоляк.

По $10.00 — Відділ ОДВУ; П. В. Войтович; Інж. Т. Дячок; мґр В. Романовський.

По $5.00 — О. Садовий; Е. і А. Притула; О. Бендюк; В. Сорока; М. і Ф. Турик — $2.00. Разом: $72.00

На фонд будови церкви в Люрді $10.00 зложила п. Ірина Грушкевич.

На Пластовий Шлях $10.00 зложив М. Витвгновський.

На потреби української вищої школи в Детройті: $20.00 — Е. О. Сявавко. По $10.00 — С. Савчук, В. і О. Гриньків. Разом: $40.00.

На Фонд Катедри Українознавства (Гарвард): $200.00 в пам'ять Батька Леся і Роман Луцькі. По $25.00 — Я. і О. Дужий; Е. і А. Притула; О. і О. Атановські. Разом: $275.00

Пожертви на св. Літургії за спокій Душі св. п. Данила, зложили: Х. і Ю. Фединські; С. і А. Поліщук; Я. Совган; о. Р. Ганас; мґр О. Траска; І. і О. Малки; М. Хархаліс; М. і А. Чорні; УНС; Ю. і М. Котик; В. і Г. Дмитруки; Б. і О. Козаки; М. і В. Лисі; З. і О. Камінські; Д. Пісецька; Б. і Д. Кручак; Б. і М. Дяків; С. і М. Зубаль; О. Гевко; М. і О. Трешневські; С. і К. Кобаса; Е. і І. Гузар; Л. Коритовський; О. Ласка; В. Ганас.

В глибокому смутку повідомляємо, що дня 20-го січня 1980 року в Торонто, Канада, відійшов у Вічність, на 79-му році життя

бл. п. СИЛЬВЕСТЕР ЯРОШ

учасник Визвольних Змагань і член багатьох Товариств.

ПОХОРОНИ відбудуться в суботу, 26-го січня 1980 року, о год. 10:45 ранку, в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а опісля на цвинтар Evergreen в Hillside, N.J.

Горем прибиті:
в Україні:
дружина — ТЕКЛЯ
сини — БОГДАН і ЗЕНОН з родинами
дочки — ЛЮБА з родиною і ІВАНКА
в ЗСА:
сестри —
СТЕФА ЯРОШ
ІВАННА КОВАЛЬ
ЕРНЕСТИНА УКРАЇНСЬКА
ЯРОСЛАВА ШЕПАРОВИЧ, Арґентина
з родинами

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 24-го січня 1980 року, по довгій недузі, упокоївся в Бозі в Ірвінґтоні, Н. Дж.

наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО, ДІДО І СТРИЙКО

бл. п. ТЕОДОР ЦАР

на 72-му році життя.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 25-го січня 1980 р., о год. 8:45 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 801 Springfield Avenue, Irvington, N.J.

ПОХОРОН в суботу, 26-го січня 1980 р., з того ж похоронного заведення о год. 12:30 до церкви св. Ів. Хрестителя, о год. 1-ій по пол., а опісля на український православний цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — ОЛЬГА
донька — РОМА ФЕДАСЮК з чоловіком БОГДАНОМ і дітьми
братанок — ТЕОДОР ЦАР з дружиною МАРІЄЮ і дітьми
та ближча і дальша Родина в Америці й Україні

Річні збори 19-го Відділу УНС

На фото під час Річних Зборів 19-го Відділу УНСоюзу в Ню Йорку. Сидять: пані С. Галичин і Г. Божик. Стоять (зліва): П. Голіят, І. Галавай, Р. Ковалів, М. Когут, В. Душник, М. Пізнак, Р. Голіят, Р. Пурий та В. Вереш.

Річні збори 19-го Відділу Українського Народного Союзу ім. Дмитра Галичина відбулися 2-го січня ц. р. в бюрі „Джемінай" в Ню Йорку. Збори відкрив і ними провадив голова Відділу Григорій Божик.

Після відчитання протоколу з минулорічних зборів, хвилиною мовчанки вшановано пам'ять померлих минулого року членів Відділу — Надю Когут і Олеся Крамарчука.

По переведенні перевірки книговедення Відділу й дискусії над звітами, стверджено, що 19-ий Відділ не має ніяких заборгованостей, а розмети вплачувано до Головної Канцелярії УНСоюзу акуратно.

Після уділення абсолюторії уступаючій Управі, приступлено до вибору нової управи на 1980-ий рік.

Номінаційна Комісія в складі: п-ні Стефанія Галичин — почесна голова 19-го Відділу, Мирослав Когут і Роман Пурий, після короткої наради запропонували попередній склад Управи Відділу, пояснюючи свій внесок цим, що стара Управа взірцево виконала свої обов'язки в минулому році, тому, ті самі особи повинні надалі провадити цей Відділ УНСоюзу, тобто: Григорій Божик — голова, Юліян Осадца — заступник голови, Роман С. Голіят — секретар, Ярослав Тимочко — заступник секретаря, Петро Голіят — касир, Ярослава Лютак — заступник касира, Мирослав Когут — голова Контрольної Комісії, Іван Галавай — заступник голови Контрольної Комісії, Роман Ковалів — представник до Окружного Комітету УНС; Роман Пурий — голова Імпрезового Комітету. Учасники зборів одноголосно прийняли запропоновану листу членів до цьогорічної Управи. Новообраний голова Григорій Божик подякував за вибір, а гостям: адвокатові Михайлові Пізнакові, д-рові Володимирові Душникові й д-рові Василеві Верешові за їхню участь на наших річних зборах.

За перекускою обговорювано ряд справ, як союзових, так і суспільно-громадських.

Показ моди

Жіночі, чоловічі й дитячі одяги — одна з найсильніших рушіїв американської легкої індустрії. Завдяки моді і її частим, деколи химерним змінам, мільйони людей працює, дістає заробітну платню, вдержує свої родини. Починаючи з газетних, радіових і телевізійних оголошень, цілої плеяди професійно школених декораторів вітрин, „армії" модельок, тисячів текстильних фабрик, різної якости й техніки, а кінчаючи на майстрах голки, одягова індустрія Америки побиває тепер модний колись Париж, і модну ще недавно Італію.

Усе те завдячуємо професійно школеним модельєркам, які надають тон і смак сучасній нестійкій і дуже химерній моді. Суттєвими компонентами кожного доброго одягу є смак, крій і матеріял. Із смаком — треба вродитися, крій муситься вивчити, матеріял можна набути.

Отож кожний модельєр, який хоче вибитися понад пересічність, мусить мати вроджений добрий смак, і мусить вивчити крій, без зразковости якого немислима жадна гарна креація. Високоякісний матеріял допомагає успішно в кінцевому завершенні моделю.

Покази моди, які стимулюють індустрію, популярні в Америці віддавна. Їх влаштовують визначні кравецькі фірми, департаментові крамниці, редакції журналів з модою, жіночі клюби, як також харитативні й громадські організації для підсилення свого бюджету. У нас такі покази — це новина, бо й модельєрів у нас мало, а зацікавлення модою, як такою, теж не на першому місці.

Отож влаштування такого показу (до речі — дуже коштовного) під спонзорством Нюйоркського Відділу Фонду Катедри Українознавства, що відбувся 1-го і 2-го грудня в Українському Інституті Америки — вповні себе оправдало. Глядачі, які прийшли на цей показ, вийшли із показу захоплені, а дохід із показу пішов на корисну ціль — Українські Гарвардські Студії.

Ініціятором цієї імпрези яка крім публіки, стягнула нюйоркських модельєрів, була п-ні Євгенія Тріска, професійний модельєр, і заразом виконавець усіх моделів, коктейлевих і вечірніх суконь, що їх з ґрацією і шиком демонстрували вродливі молоді модельки.

Оті необхідні компоненти, вроджений смак, бездоганний крій і високоякісність матеріялу допомагають модельєрці, пані Євгенії, виконувати цікаві, елеґантні креації, видержані в доброму тоні, без визивного акценту, який домінує тепер в жіночій моді, спрямованій до стилю „диско".

Кілька десяток моделів, що їх ми бачили на показі, проявили оригінальність задуму модельєрки і тонке відчуття кольорів, що й надавало показові особливого чару.

Окремий Комітет пань допомагав модельєрці в технічній підготові показу, що стояв на професійному рівні.

Талановита піяністка Ляриса Крупа і молоденька флейтистка Тоді Енн Лютрінґер прикрасили показ своєю мистецькою грою. Програму вела пані Ляриса Кукрицька.

Іванна Савицька

Проголошення музичного конкурсу з Фонду ім. Ляриси Целевичівної

Для підготови відзначувань 1000-ліття Хрещення Руси-України, які відбуватимуться вже незабаром, бо в 1988 році, пороблено численні заходи. Відстань 1,000 років, в понятті нашого часу, велика. В тому періоді Русь-Україна мала дуже світлі моменти як і трагічні, все ж таки, сила українського народу не маліла, а культура його, віками росла і ширилась на інші народи, духово їх збагачуючи.

Із приняттям християнства Русь-Україна вступила в нову еру, яка сприяла релігійному, науковому і культурному розвоєві українського народу. Для відмічення цієї переломової дати, між іншими підготуваннями, проголошено в 1978 році конкурс на музичний твір. Конкурс цей проголошено з Фонду ім. Ляриси Целевичівної, з якого то конкурсу відбулись вже два інші — в роках 1974 до 1977, а саме, на пісню і інструментальний твір. Тоді нагороджено твори таких композиторів, як: Романа Придаткевича, Івана Вовка, Юрія Олійника, Ігора Білогруда, Осипа Залеского. Нагороджені твори, як і ненагороджені, що прийшли на конкурси виказали високий рівень творчости наших композиторів і розуміння потреби творення культурних цінностей навіть у тяжких, несприятливих, позабатьківщизняних умовах праці.

Цим комунікатом продовжується конкурс до кінця 1980 року.

Аксіома, що культурні скарби не є тимчасовим дорібком, а вічним хай заохотить наших композиторів до праці.

Умови конкурсу:

—характер твору — концерт, ораторія, кантата;

— твори слід присилати в трьох примірниках до кінця 1980 року;

— композиція повинна бути підписана псевдом-гаслом, справжнє прізвище долучене в запечатаній конверті;

— композиції залишаються в архівах Кураторії без ніяких прав до них, всі права задержує автор;

— винагорода нагородженого твору — 1,000 дол.

Вислід конкурсу буде проголошений з початком 1981 року. Членами жюрі погодились бути: проф. Дарія Каранович, проф. Мирослав Антонович, проф. Ігор Соневицький. За конкурс відповідає Кураторія у складі: Алла Давиденко, Оксана Керч, Мирослава Ласовська-Крук, Ляриса Лозинська-Кий, Галя Климук.

Твори слід присилати на адресу: Myroslawa Lassovsky Kruk 1524 Ash Avenue Carleton, Michigan 48117, USA.

Клаптик теплої України на Фльориді

Кінець 1979 року позначився незвичайною живучістю та активністю наймолодшого українського центру на Фльориді. Досить поважна наша громада у Норт Порті, що складається у великій мірі з пенсіонерів, посвятила свій Релігійно-Культурний центр ім. св. Андрія, що його збудувала цього літа коштом сто тисяч долярів. Посвячення довершили спільно о. Володимир Мельник — православний з о. Стефаном Адямяком — католицьким священиком, про що широко коментувала місцева англомовна преса. Цей будинок тепер служить місцем на відправи Богослужб для обох наших віровизнань, як рівнож він став приміщенням для культурно-національного життя цієї околиці, а передусім мешканців Ворм Мінерал Спрінґс, що розбудовується навколо теплого джерела з цілющими водами.

Дня 25-го грудня тут відбувся спільний обід, а рівночасно святкування сотих роковин народження отамана Симона Петлюри. Отець Володимир Мельник почав обід молитвою, до якого засіло понад сто осіб. Опісля Володимир Різник, голова тутешньої громади керував цією імпрезою. Він почав колядкою „Бог Предвічний", це для тих, що святкують Різдво за новим стилем. Рівнож він теж проголосив прізвища нових членів громади, як також фундаторів Релігійно-Культурного Центру.

Опісля слідували петлюрівські святкування. Володимир Скорупський, редактор „Нового Шляху" з Торонто, дав прекрасний реферат про отамана Симона Петлюру. Реферат починався та кінчився його власними майстерними поезіями, а описи життя отамана, написані прозою, творили одну велику симфонію змагань цілого українського народу на шляху до його визволення.

Черговою атракцією свята був документальний фільм накручений 1918 року, що його висвітлив п. Володимир Різник. На цьому фільмі побачили присутні Акт проголошення української Державности на Софійській Площі в Києві, похорони героїв Крут, бойові акти українського війська та багато замітних подій того часу. Його технічні засоби не модерні, але вартість музейна, а передусім історична — це великий скарб українського народу.

На закінчення імпрези місцевий хор, що його на швидку руку зібрав інж. П. Грабович відспівав „Ой у лузі червона калина" та „Їхав стрілець на війноньку". Імпреза була незвичайно вдалою, а передусім насичена соборницьким духом. Можна було тут зустрінути представників майже кожного закутка нашої Батьківщини, що залишили рідні пороги і пішли в широкий світ та при кожній нагоді стають гуртом до боротьби за одну велику ідею — Вільну Соборну Українську Державу.

Немов би завершенням 1979 року була несподівана візита філядельфійського Митрополита Їх Ексцеленції Мирослава Любачівського, який по дорозі зі Ст. Пітерсбурґа до Маямі, вступив тут в суботу 29-го грудня та відправив Святу Літургію о год. 2 після обіду. При вході в церкву п. Володимир Різник привітав Митрополита хлібом і сіллю, а сенатор Павло Юзик з Канади виголосив довшу привітальну промову.

Служба Божа була дійсно соборна, бо участь взяли в ній також православні брати зі своїм душпастиром.

Можна сміло сказати, що ця громада має перед собою велику будучність, бо там кожен вшановує один одного релігійні чи політичні погляди.

А, що найважливіше ця громада виступає назовні, як монолітна українська одиниця.

Василь Самофал

Посвячено нові приміщення Федеральної Кредитової Кооперативи СУМ-А в Йонкерсі

Понад 4 мільйони долярів оборотних фондів за 15 років свого існування Федеральна Кредитова Кооператива СУМ-А в Йонкерсі, Н.Й., яка знаходиться при 301 Палісайд евеню.

П'ятнадцать років тому, на одному із засідань Управи 1-го Відділу ООЧСУ, мґр Володимир Черевко запропонував створити у Йонкерсі Кредитову Кооперативу. Група ентузіястів підхопила цю ідею і енерґійно почала працювати над її здійсненням. Кажуть, що кожен задум, яким би він добрим не був, може пропасти, якщо не знайдуться виконавці. Звичайно, що були і песимісти, які не вірили у цей задум, не вірили, що у Йонкерсі, де українська громада не дуже велика, можна створити Кредитову Кооперативу. Але 15-річчя успішної праці — це яскрава відповідь тим песимістам.

Почалися пошуки спонзора, яким став Осередок СУМ-А в Йонкерсі. У старому будинку СУМ-А при 417 Непперґен евеню, в маленькій кімнаті, де не було відповідних умов почала свою працю новостворена Федеральна Кредитова Кооператива СУМ-А. Маленьку кімнату перебобили завдяки старанням п. Р.Глушка. Тут і почалися перші кроки новоствореної Кредитівки. Вони були не легкими. Не було навіть залізної каси, що її потім привіз П. Ривак, яку викидали з американського банку. Але ентузіясти кооперативної справи вірили у здоровий український глузд і не помилилися. „Свій до свого", — закликали вони українське громадянство складати свої ощадності до української Кредитівки.

Можливо, що колинебудь знайдеться історик, який напише книгу про український кооперативний рух. Напевно, він згадає, що п. Володимир Козіцький перший поклав 25 дол., які були вписані на його конто. Від 25 до 4,000,000 дол. З 25 дол. Кредитівка осягнула за 15 років 4 мільйони. Якщо застановитися над цими цифрами, то зразу можна прийти до висновку, що велику працю пробили ентузіясти кооперативної справи у Йонкерсі. Вже у перший рік свого існування Кредитівка мала 82 члени і 25,258 дол. капіталу.

У вересні 1970 року Кредитова Кооператива переїхала до нового гарного будинку СУМ-А при 301 Палісайд евеню. З цього слідує, що українське громадянство виявило довір'я своїй Кредитівці. Сьогодні 85 відсотків свідомого українського громадянства є її членами.

Швидко і непомітно летів час. І дирекція Кредитової Кооперативи вирішила добудувати свої приміщення. І ось, наприкінці 1979 року, у приміщеннях Кредитівки, де ще відчувався запах фарби, відбулося посвячення нових приміщень. Багато людей з Йонкерсу, Ню Йорку, з інших стейтів прибули на це свято праці. Так саме — свято Праці. Бо за плечима перших ентузіястів лежав 15-літній шлях і велика праця.

День 23-го грудня м.р. надовго залишиться у пам'яті цих, хто своїми руками створив цю чудову Кредитову Кооперативу. В 3-ій год. по полудні о. монсеньйор Петро Федорчук і о. Стефан Фабреґас посвятили нові преміщення Федеральної Кредитової Кооперативи СУМ-А в Йонкерсі.

Після посвячення нових приміщень гості перейшли до чудової великої залі Осередку СУМ-А. Голова Ради директорів Лев Футала відкрив святковий бенкет з нагоди 15-ліття існування Кредитівки. Він підкреслив важливість праці українських кредитівок, а зокрема сказав: „Мені хочеться із глибини серця скласти щиру подяку всім тим, хто був ініціятором і організатором нашої кредитівки... З вірою в нашу кооперативну ідею йдемо далі вперед. Закінчивши наше 15-ліття, ідемо до дальших успіхів на нашому кооперативному фронті, маючи чітко з'ясовану кооперативну ідею... Наша Кооператива служитиме і далі для добра української громади і для цілости українського народу в його боротьбі за Українську Соборну Державу". Присутні з великою увагою вислухали промову Л. Футали.

Потім виступили мґр С. Коцибала, представники чужинецького кооперативного світу -. Фльоридо Вітучи, та Бернс Ґордон. Українське громадянство Йонкерсу вітали: Р. Гуглевич — представник ЦУКА, о. монсеньйор П. Федорчук, представники Товариства „Самопоміч" із Ню Джерзі Ю. Ференцевич, з Нюарку п. Мартинець, від місцевого Відділу УККА, і ООЧСУ В. Вітюк та ін.

Промовляв також перший голова Дирекції Кооперативи мґр Володимир Черевко.

Треба ствердити, що Федеральна Кредитова Кооператива СУМ-А на протязі свого 15-річчя досягнула великих успіхів і ми віримо в її дальший розвиток і в майбутньому.

Віктор Куценко

† ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЕВА ШИМРА, членка УНС Відд. 383 свв. Петра і Павла в Бриджпорті, Па., померла 11 грудня 1979 р. на 85-му р. життя. Нар. 1894 р. в селі Осталів, пов. Скалат, Зах. Україна; членкою УНС стала у 1928 р. Залишила у смутку трьох синів: Андрія, Йосифа й Івана; дві дочки: Анну й Кітя та 14 внуків. Похорон відбувся 15 грудня 1979 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Кінґ оф Прусія, Па.

Вічна Її Пам'ять!
Йосиф Хома, секр.

ВАСИЛЬ СІЧКОВИЧ, член УНС Відд. 106 св. Николая в Чікаґо, Ілл., помер 16-го грудня 1979 р. на 72-му р. життя. Нар. 1908 р. в Західній Україні членом УНС став у 1952 р. Залишив у смутку дружину Марію, сина Мирона і дочку Марусю з родинами, пасербів та близчих і дальших кревних в Америці, Україні і Франції. Похорон відбувся 19-го грудня 1979 р. на цвинтарі св. Николая в Чікаґо, Парк Рідж, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа

МАРІЯ МАРТИНІВ, членка УНС Відд. 69 Т-ва Зоря в Н. Й., померла 25 вересня 1979 р. на 85-му р. життя. Нар. 1894 в Україні; членкою УНС стала у 1923 р. Залишила у смутку правнуку Сандру Кунман. Похорон відбувся 28 вересня 1979 р. на цвинтарі Мт. Олівет, Маспет, Н. Й.

Вічна Її Пам'ять!
Управа

АННА КОСТЮК, членка УНС Відд. 194 в Ню Йорку, померла 17 листопада 1979 р. на 86-му р. життя. Нар. 1893 р. у Винниках, Україна; членкою УНС стала у 1950 р. Залишила у смутку синів Володимира і Мирослава з родинами та ближчу і дальшу родину тут і в Україні. Похорон відбувся 20 листопада 1979 р. на цвинтарі Кальварія в Квінсі, Н. Й.

Вічна Її Пам'ять!
Олександра Юзенів секр.

ІЛЬКО ТАРАПАТА, член УНС Відд. 20 Т-ва Згода в Гемтремк, Міч., помер 6-го грудня 1979 р. на 91-му р. життя. Нар. 1888 р. Західній Україні; членом УНС став 1933 р. Залишив у смутку дружину Агафію. Похорон відбувся на цвинтарі Мт. Олівет, Детройт, Міч.

Вічна Йому Пам'ять!
Р. Куропась, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 3-го ЛЮТОГО 1980 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва Поступовий Клюб 70-ий Відд., о год. 2:30 по пол. в УНДомі в Джерзі Ситі, Н. Дж., з таким порядком: відкриття зборів і вибір президії, звіт з діяльности Управи і К. Комісії, дискусія над звітами, уділення абсолюторії, вибір нової Управи і К. Комісії, плян праці, евентуалії, закриття зборів. В разі неприявности відповідної кількости членів, збори відбудуться на годину пізніше при кожній кількости членів. Проситься чл. прийти та вирівняти залеглі вкладки. — С. Білик, гол., М. Шеремета, секр.

• РОЗШУКИ •

ПОШУКУЮ братів Петра і Василя **МИТРОВЦІВ.** Якщо хтось знав би про них, або їхніх дітей прошу писати на адресу:

Nadia Hovanska
153 Jennifer Lane
Yonkers, N. Y. 10707
або тел.: (914) 793-6827